

PRESSITEADE nr 83/23

Luxembourg, 24. mai 2023

Üldkohtu otsus kohtuasjas T-451/20 | Meta Platforms Ireland vs. komisjon

Konkurents: rahuldamata jäeti Meta Platforms Irelandi (Facebooki kontsern) hagi komisjoni taotluse peale edastada talle otsingusõnade abil kindlaks tehtud dokumendid

Üldkohtu hinnangul ei ole Meta Platforms Ireland suutnud tõendada, et otsingusõnade abil kindlaks tehtud dokumentide edastamise taotlus läks kaugemale sellest, mis oli vajalik, ja et tundlike isikuandmete kaitse ei olnud piisavalt tagatud virtuaalse andmeruumi loomisega

Kuna Euroopa Komisjon kahtlustas Facebooki kontserni konkurentsivastases käitumises andmete kasutamisel ja oma sotsiaalvõrgustiku platvormi haldamisel, saatis ta 4. mai 2020. aasta otsusega¹ Meta Platforms Ireland Ltd-le, varem Facebook Ireland Ltd, teabenõude. See määruse nr 1/2003² artikli 18 lõike 3 alusel vastu võetud otsus kohustas Meta Platforms Irelandi esitama komisjonile kõik dokumendid, mille koostasid või olid saanud tema kolm juhti uuritava ajavahemikul ja mis sisaldasid ühte või mitut lisades määratletud otsingusõna. Otsus nägi ette, et nõutud teabe edastamata jätmise korral võidakse määrata karistusmaks kuni 8 miljonit eurot päevas³.

4. mai 2020. aasta otsus asendas varasema sarnast otsust, mis nägi ette laiemad otsingukriteeriumid. Uus otsus, mis tehti pärast arutelu komisjoni ja Meta Platforms Irelandi vahel, vähendas väljanõutud dokumentide arvu, sest otsingusõnu oli täiustatud ja asjaomaste juhtide arvu piiratud.

Meta Platforms Ireland esitas 15. juulil 2020 esiteks hagi 4. mai 2020. aasta otsuse tühistamise nõudes ja teiseks ajutiste meetmete kohaldamise taotluse.

Üldkohtu president peatas 29. oktoobri 2020. aasta ajutiste meetmete kohaldamise määrusega⁴ 4. mai 2020. aasta otsuse täitmise ajani, mil kehtestatakse erimenetlus niisuguste väljanõutud dokumentide esitamiseks, mis ei ole seotud Meta Platforms Irelandi majandustegevusega ja mis sisaldavad ka tundlikke isikuandmeid. Kohtumäärust arvestades võttis komisjon vastu muutmisotsuse⁵, milles nähti ette, et asjasse puutuvad dokumendid lisatakse uurimistoimikusse alles pärast seda, kui neid on uuritud virtuaalses andmeruumis ajutiste meetmete kohaldamise kohtumääruses täpsustatud korras.

¹ Komisjoni 4. mai 2020. aasta otsus C(2020) 3011 (final) nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 ja artikli 24 lõike 1 punkti d kohaldamise menetluses (juhtum AT.40628 – Facebooki andmekasutust käsitlev praktika).

² Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101] ja [102] sätestatud konkurentsieskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205).

³ Samal kuupäeval võttis komisjon paralleelselt läbi viidava uurimise raames määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 alusel Meta Platforms Ireland Ltd suhtes vastu teabenõude, mis puudutas tema tootega Marketplace seotud tegevust. Tühistamishagi, mille Meta Platforms Ireland Ltd selle otsuse peale esitas, jättis Üldkohus rahuldamata tänase kohtuotsusega kohtuasjas Meta Platforms Ireland vs. komisjon ([T-452/20](#)).

⁴ 29. oktoobri 2020. aasta kohtumäärus Facebook Ireland vs. komisjon, [T-451/20 R](#).

⁵ Komisjoni 11. detsembri 2020. aasta otsus C(2020) 9231 (final).

Meta Platforms Ireland muutis oma tühistamishagi muutmisotsust arvesse võttes, kuid Üldkohtu viies korda laiendatud koosseisus jättis hagi tervikuna rahuldamata. Oma põhjenduskäigus analüüsis Üldkohus esimest korda otsingusõnadel põhineva teabenõude õiguspärasust määruse nr 1/2003 alusel ning tundlikke isikuandmeid sisaldavate dokumentide töötlemiseks loodud virtuaalse andmeruumi menetluse õiguspärasust.

Üldkohtu hinnang

Oma tühistamishagi põhjendamiseks väitis Meta Platforms Ireland eelkõige, et teabenõudes määratletud otsingusõnade kasutamine viib vältimatult selleni, et otsingu tulemuseks on suur hulk komisjoni uurimise seisukohast asjasse puutumatuid dokumente, ning see on vastuolus määruse nr 1/2003 artiklis 18 sätestatud vajalikkuse põhimõttega.

Selles küsimuses meenutas Üldkohus, et määruse nr 1/2003 artikli 18 lõike 1 kohaselt võib komisjon liidu konkurentsireeglite järgimise kontrollimiseks nõuda ettevõtjalt tavalise teabenõude või otsusega „kogu vajalikku teavet“. Sellest tuleneb, et komisjonil on õigus nõuda üksnes sellist teavet, mis võimaldab tal kontrollida eeldatava rikkumise toimepanemist, mis õigustab uurimise läbiviimist. Arvestades komisjonile määrusega nr 1/2003 antud ulatuslikku uurimispädevust, on see vajalikkuse nõue täidetud, kui komisjon võib nõude esitamise ajal mõistlikult eeldada, et see teave aitab tal konkurentsireeglite rikkumise toimepanemist kindlaks teha.

Põhjendamaks oma etteheiteid vajalikkuse põhimõtte järgimise kohta, vaidles Meta Platforms Ireland vastu teatavatele teabenõudes esitatud otsingusõnadele, väites samas, et konkreetselt kritiseeritud sõnu tuleb mõista kui mitteammendavaid näiteid, mis näitlikustavad tema üldisemat argumentatsiooni. Tema hinnangul oleks olnud ebamõistlik või lausa võimatu viidata igale otsingusõnale eraldi.

Üldkohus selle lähenemisviisiga aga ei nõustunud, leides, et isegi kui selle saab anda, ei ole üldine hinnang määruse nr 1/2003 artiklis 18 sätestatud vajalikkuse põhimõtte järgimisele käesolevas asjas asjakohane. Nimelt see, et teatud otsingusõnad võivad olla liiga ebamäärased, nagu väidab Meta Platforms Ireland, ei mõjuta asjaolu, et muud otsingusõnad võivad olla piisavalt täpsed või sihipärased, võimaldades seega asuda seisukohale, et need aitavad komisjonil konkurentsireeglite rikkumise toimepanemist kindlaks teha.

Arvestades liidu institutsioonide aktide õiguspärasuse eeldust, järeldas Üldkohus seega, et vajalikkuse põhimõtte järgimist saab kontrollida üksnes nende otsingusõnade osas, millele Meta Platforms Ireland konkreetselt vastu vaidles. Ülejäänud otsingusõnu tuleb seevastu käsitada nii, et need on määratletud kooskõlas selle põhimõttega.

Lisaks, olles märkinud, et esimest korda repliigis esitatud argumendid otsingusõnade kohta on vastuvõetamatud, kontrollis Üldkohus üksnes hagiavalduses nimetatud otsingusõnu. Leides, et Meta Platforms Ireland ei ole suutnud tõendada, et need sõnad on vastuolus vajalikkuse põhimõttega, lükkas Üldkohus selle kohta esitatud erinevad argumendid põhjendamatusesse tõttu tagasi.

Meta Platforms Ireland väitis oma tühistamishagis samuti, et nõudes arvukate isiklike ja asjakohatute dokumentide esitamist, rikkus 4. mai 2020. aasta otsuse muudetud versioon (edaspidi „vaidlustatud otsus“) Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklis 7 ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) artiklis 8 sätestatud põhiõigust eraelu austamisele.

Sellela seoses tuletas Üldkohus meelde, et vastavalt harta artiklile 7 – milles ette nähtud õigused vastavad EIÕK artikli 8 lõikega 1 tagatud õigustele – on igaühel õigus sellele, et austataks tema era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladust.

Selle õiguse piirangute suhtes on harta artikli 52 lõikes 1 ette nähtud, et hartaga tunnustatud õiguste ja vabaduste teostamist tohib piirata ainult seadusega ning arvestades nimetatud õiguste ja vabaduste olemust. Samuti tuleb järgida proportsionaalsuse põhimõtet ja piiranguid seada üksnes juhul, kui need on vajalikud ning vastavad tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi.

Neid täpsustusi arvestades analüüsis Üldkohus, kas harta artikli 7 piirav kohaldamine, mille vaidlustatud otsus endaga kaasa toob, vastab selle otsuse artikli 52 lõikes 1 sätestatud tingimustele.

Olles märkinud, et määrus nr 1/2003 annab komisjonile pädevuse vaidlustatud otsus vastu võtta, mis tähendab, et sellest tulenev eraelu austamise riive on ette nähtud seadusega, samuti et see otsus vastab liidu üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele ja et Meta Platforms Ireland ei ole väitnud, et otsus kahjustab õiguse eraelu austamisele olemust, analüüsis Üldkohus, kas vaidlustatud otsus piirab seda õigust eaproportsionaalselt.

Esimesena kinnitas Üldkohus selles küsimuses, et määruse nr 1/2003 artikli 18 lõike 3 alusel esitatud teabenõue on sobiv meede, et saavutada komisjoni taotletavad üldise huvi eesmärgid, nimelt aluslepingutega soovitud konkurentsireeglistiku toimimine.

Teisena, mis puudutab küsimust, kas vaidlustatud otsus läheb kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud üldise huvi eesmärkide saavutamiseks, siis märkis Üldkohus, et pärast 29. oktoobri 2020. aasta ajutiste meetmete kohaldamise kohtumääruse kuulutamist kehtestas komisjon erimenetluse Meta Platforms Irelandi esitatavate niisuguste dokumentide töötlemiseks, millel esmapilgul puudus seos tema majandustegevusega ja mis sisaldasid tundlikke isikuandmeid (edaspidi „kaitstud dokumendid“).

Selle menetluse kohaselt tuleb kaitstud dokumendid edastada komisjonile eraldi elektroonilisel andmekandjal ja need paigutatakse virtuaalsesse andmeruumi, millele on juurdepääs piiratud arvul uurimise eest vastutava meeskonna liikmetel Meta Platforms Irelandi advokaatide osalusel ning sel viisil valitakse välja dokumendid, mis toimikusse lisatakse. Kui dokumendi määratluse osas tekib püsiv eriarvamus, on muutmisotsuses lisaks ette nähtud vaidluste lahendamise süsteem. Selle otsuse kohaselt võib komisjonile kaitstud dokumente edastada ka puhastatud kujul, st nii, et nendest jäetakse välja puudutatud isikute nimed ja igasugune neid tuvastada võimaldav teave. Komisjoni nõudel – mis peab olema põhjendatud uurimise vajadustega – tuleb need dokumendid talle siiski edastada terviktekstina.

Üldkohus märkis lisaks, et vaidlust ei ole selles, et teatavad komisjoni taotletud dokumendid sisaldasid tundlikke isikuandmeid, mis võivad kuuluda määruse 2016/679⁶ artiklis 9 ja määruse 2018/1725⁷ artiklis 10 nimetatud andmete hulka, mille töötlemiseks peavad olema täidetud järgmised kolm tingimust:

- töötlemine teenib olulist avalikku huvi, mille alus tuleneb liidu õigusest;

- töötlemine on selle avaliku huvi elluviimiseks vajalik;

-liidu õigus on proportsionaalne taotletava eesmärgiga, austab isikuandmete kaitse õiguse olemust ning tagab sobivad ja konkreetsete meetmed andmesubjekti põhiõiguste ja huvide kaitseks.

Kuna need tingimused on asjakohased ka selle hindamisel, kas vastavalt harta artikli 52 lõikele 1 ei lähe vaidlustatud otsus kaugemale sellest, mis on vajalik sellega taotletavate üldise huvi eesmärkide saavutamiseks, meenutas Üldkohus esiteks, et selline teabenõue nagu vaidlustatud otsus on sobiv meede komisjoni taotletavate üldise huvi eesmärkide saavutamiseks (esimene tingimus), ja teiseks on vaidlustatud otsusega kaasnev isikuandmete töötlemine vajalik taotletava olulise avaliku huvi elluviimiseks (teine tingimus).

Viidates kaitstud dokumentide edastamise, nendega tutvumise, hindamise ja anonüümseks muutmise korrale, leidis Üldkohus, et ka kolmas eespool nimetatud tingimus on käesolevas asjas täidetud.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT 2016, L 119, lk 1; parandused ELT 2016, L 314, lk 72 ja ELT 2018, L 127, lk 2).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrust (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT 2018, L 295, lk 39).

Olles seega kindlaks teinud, et vaidlustatud otsus ei lähe osas, milles see näeb ette virtuaalse andmeruumi menetluse, kaugemale sellest, mis on vajalik taotletavate üldise huvi eesmärkide saavutamiseks, tuvastas Üldkohus kolmandana, et selle menetlusega kaasnevad ebamugavused ei olnud ka taotletavate eesmärkidega võrreldes ebaproportsionaalsed.

Kõike eeltoodut arvestades järeltas Üldkohus, et eraelu austamise piirang, mille vaidlustatud otsus kaasa toob, vastas harta artikli 52 lõikes 1 sätestatud tingimustele, ning lükkas seetõttu harta artikli 7 rikkumise etteheited tagasi.

Kuna Meta Platforms Irelandi ülejäänud väited osutusid samuti põhjendamatuks, jättis Üldkohus hagi tervikuna rahuldamata.

MÄRKUS: Tühistamishagiga taotletakse liidu õigusga vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, tühistatakse õigusakt. Asjassepuutuv institutsioon peab täitma õiguslõnga, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

MÄRKUS: Euroopa Kohtule võib esitada õigusküsimustega piirduva apellatsioonkaebuse Üldkohtu otsuse või määruse peale. Üldjuhul ei ole apellatsioonkaebusel peatavat toimet. Kui apellatsioonkaebus on vastuvõetav ja põhjendatud, tühistab Euroopa Kohus Üldkohtu lahendi. Kui menetlusstaadium seda lubab, võib Euroopa Kohus teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse. Vastasel juhul suunab ta asja tagasi Üldkohtusse, kes on seotud Euroopa Kohtu poolt apellatsioonimenetluses tehtud otsusega.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebilehel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎ (+352) 4303 6005.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106.

Hoiame ühendust!

